גימים, בחן מאופק, את יכולתו של האמן. ואילו שתי תמונות הגואש היחידות שבתערוכה, שנשמרו על־ידי חברו ללימודים של ברצ׳ינסקי, תוססות בסגנויותן הריאליסטית והפוליכרומית.

אמר אחד המבקרים, מעריץ ותיק של ברצ׳ינסקי: „כאן אפשר לראות רק טיפה מכושרו של חנוך. מי שרוצה לחזות בנושאיו היהודיים והלא־יהודיים ביתר פירוט, יפנה למיטב הגאלריות האירופיות.״

מוסיקה

הדובה ומ״תרי הכינור

אלה פיצג׳ראלד ושלישיית אוסקר פיטרסון, המופיעים השבוע בישראל, מביאים אלינו, בפעם הראשונה, קונצרט של מוסיקת ג׳ז אמיתית בביצוע מעולה. לרבים מן המאזינים הישראליים, שהיו רגילים בעבר לביקור להקות שהיו כביכול תזמורות ג׳ז, נגרמה הפתעה בלתי נעימה. שכן צורת זה אינו משמיע מנגינות פופולאריות של מוסיקה לריקודים בקצבים מטורפים, או שירי־דת כושיים ובלוז. זהו ג׳ז אמיתי, מוסיקה עממית אמריקאית במיקצבים משתנים ובעיבוד מוסקלי ברמה גבוהה ביותר.

מחוץ לתחומי ארצות־הברית, מעטים הם המבצעים מוסיקה זו ברמה דרושה, ומעטים הם גם מבינה ומעריציה. שלישיית הג׳ז של אוסקר פיטרסון נמנית על להקות הג׳ז המשובחות ביותר. ואילו אלה פיצג׳ראלד, המזמרת הכושית המופיעה בחלקה השני של התוכנית, מלוהה ברביעיה משלה, עומדת בשורה הראשונה של זמרות הג׳ז.

כאשר עולה אלה לבמה, גבוהת קומה ושופעת בשרים, היא מהלכת בתנועות של דובה גדולה. יש לה צורת אם טיפוסית, ולפני שהיא מתחילה לשיר, דומה היא לאם של חצי־תריסר ילדים, העומדת לשיר כדי להשתיק. אולם מן הרגע, בו התחילה לחייך בעיניה ולהשמיע את קולה, היא כורבשת את הקהל כבר בטונים הראשונים שהיא משמיעה. היא מצטיינת בקול רווי־הבעה ובסכניקה קולית מושלמת. מהשמעת שיר נוגה, איטי וחרישי, בו יש לקולה גונים של מיתרי כינור עדינים, היא עוברת ללא הפסקת נשימה למיקצבים סוערים, להטוטים קוליים, בהם נשמע קולה כתרור־עת חצוצרה בטונים גבוהים.

בלי מחיאת כפיים. הלהקה המקורית, בה נכללת רק שלישייתו של אוסקר פיטרסון, נקראת בשם ג׳ז בפילהרמוניה. שם זה עורר עליו את חמתה של התזמורת הסימפונית הישראלית, שראתה בו שימוש בלתי הוגן. למעשה, נקבע השם מאחר שהופעתה הראשונה של הלהקה, בשנת 1949, נעשתה באולם התזמורת הפילהרמונית בניו־יורק. האמנים המופיעים בחלקה השני של התוכנית, עמה יוצאת הלהקה מדי שנה לסיור ברחבי העולם, מתחלפים. למעשה מתחלפת גם התוכנית שמגישה הלהקה מדי ערב, בהתאם למצב רוחם של האמנים.

אם חשב מישהו שאמני הג׳ז מעדיפים לבצע את המוסיקה שלהם בהשראת אולמות מועדוני לילה דחוסים ודחויי עשן, מעיד אוסקר פיטרסון על ההיפך מהנחה זו. פיטרסון, המנהל בית־ספר לג׳ז בטורונטו, קאנאדה, ושהוא בעצמו מלחין ג׳ז ידוע, נוסף להיותו פסנתרן מחונן, טוען: „אם משמיעים ג׳ז במועדוני לילה, הרי זה מטעמים כלכליים. אנו מעדיפים לנגן באולמות קונצרטים.

הקהל הישראלי, שאינו רגיל במופעים מעין אלה, מפסיק את הופעותיה של חשלישייה וכן את שירתה של הזמרת בתשואות כפיים קצובות, כאילו כדי לעזור, כפי שהורגל במופעים קירקסיים אחרים. אמני הג׳ז מעריכים את ההתלהבות, אולם מצינים כי מחיאות הכפיים מבלבלות אותם.

מאחורי הקלעים

תזרגנים מתאחדים

סדר פסח שני נערך ביום שישי הבשבוע, מיד לאחר ליל־הסדר המסורתי, בביתם של שחקן הקאמרי אורי לוי והקריינית טלילה בן־זכאי. הסדר, שנמשך עד לשעות המוקדמות של הבוקר, נערך לכבודו של שייקה אופיר. השתתפו בו כל ותיקי הציזבטרון וכן להקתו של אוסקר פיטרסון, בפניהם הציג שייקה קטעים מאותם הימים ... **שרשת הגדודים באמרגנו** ישראל, גודיק, רוברט וגילון, החליטו לאחד את עסקיהם כדי שהיבוא האמנותי, שכל אחד מה:ם מביא, לא יפריע לשני ... **להתחרות פרועה** על שכר האמנים, שיופיעו בבמות הבידור ביום העצמאות, גורם מינהל ההסברה. אנשי המינהל מציעים לאמנים סכומים גבוהים מאלה שהציעה להם עירית תל־אביב, כדי למשכם לבמותיהם.

אנשים

פולה והנודניק

גיבורת השבוע היתה רעייתו של ראש הממשלה, **פולה בן־גוריון.** היא זכתה לכתבה גדולה אודותיה בניו־יורק טיימס, שציין כי היא „בעלת לב חם ולבבית, היא מצטיינת גם בכנות, תכונה העשויה לגבול בחריפות וחוסר טאקט כלפי אלה החולקים על דעתה. אך גם שהערותיה חריפות, הן מתוארות אף כאינטליגנטיות.״ פולה עמדה גם במרכז סיפורים נוספים. כך, למשל, סילפנה אשת ביג׳י לנשיא ההסתדרות הציונית, **ד״ר נחום גולדמן,** שבא לביקור בארץ, ושאלה אותו: „למה אתה לא מבקר אותי?״ השיב הד״ר: „אני רק ארבעה ימים בארץ ופשוט אין לי זמן.״ אמרה פולה: „אבל לבן־גוריון יש לך זמן!״ התנצל גולדמן: „בן־גוריון זה בשביל פוליטיקה.״ אולם פולה עדיין לא נכנעה: „יש לך זמן גם בשביל בחורות.״ „אבל את לא בחורה,״ סיים גולדמן את הויכוח ... בעת שביקרה יחד עם בעלה במשלחת הארכיאולוגית במידבר יהודה, הוצגו בפני הזוג הממציאים הארכיאולוגים שהתגלו במחנהו של **פסח בר־אדון.** כשהתפזרו הנאספים, לקחה עימה פולה את אחד הממצאים. כאשר ניסו לרמוז לה כי המימצאים אינם לחלוקה עדיין, השיבה פולה: „אני אשתו של בן־גוריון.״ רק אחרי שיכנועים נוספים, הסכימה להשאיר את הממצא במקום ... מספר ראש המועצה האיזורית תמר, **יהודה אלמוג:** בדרך לחפירות ביקרה פולה גם אצלנו, ופנתה אלי בטענה: „למה אתה לא שולח לי מלפפונים?״ אמרתי לה: „מאין אקח מלפפונים?״ השיבה היא: „לא חשוב. אתה יודע שבן־גוריון אוהב מלפפונים.״ לא היתה לי ברירה, ואמרתי בעין־גדי שיכינו לה חבילה גדולה של מלפפונים ... כאשר ביקר ביג׳י באילת, בתקופה האחרונה, הוא ניגש לשוחח עם פועלי הנמל. ברגע שהחלה השיחה, התבוננה פולה על השעון בידה, וכעבור חמש דקות בדיוק הודיעה לשלישו הצבאי של ראש־הממשלה, **אלוף־משנה חיים בן־דויד:** „תיקח כבר את הנודניק הזה מכאן!״ ... לרגל הכינוס השביעי של הפועל, הכין משרד הדואר בול מיוחד עליו מצוייר ספורטאי עברי גאה, כשבידו כידון והוא מבליט את חזהו החשוף. ככל ההצעות לבולים, עבר גם ציור הבול זה דרך הועדה הבינמשרדית להוצאת בולים חדשים. אולם בישיבה זו של הועדה לא נוכח שר הדואר, **בנימין מינץ,** שהיה חולה, אותה שעה. כאשר החלים השר וחזר למשרדו, ראה שם את הדפס הבול, ציוה מיד לשנות את הציור המוצע. לפי פקודתו הולבש הספורטאי העברי, גופיה.

★ ★ ★

ד״ש מפוחס

למרות הכוננות המיוחדת שהוכרזה גם השנה במערכות העתונים, כדי לא ליפול קורבן למתיחות הראשון באפריל, נפל עתון אחד בפח שסמנו לו. החיפאי **אורי שיקה,** צילצל למערכות העתונים, הודיע להם כי באוניה ציון, שהגיעה לנמל חיפה, באו מספר כוכבי־קולנוע. רק יומון מפ״ם, על־המשמר, נתפתה להדפיס את הידיעה — וביום ראשון הופיעו בו השורות כדלקמן: באוניה ציון, שהגיעה ביום ו׳ מארצות־הברית, הגיעו בין השאר שחקנית־הקולנוע **סנדרה די** ובעלה **כובי דאריין** ... לעומת זאת החמיץ עתונאי אחר ידיעה, בשל הכוננות המופרזת. **אריה אכנרי,** סופר ידיעות אחרונות, קיבל בשבת ידיעה טלפונית, בה נמסרו לו, מפי צלם־עתונות אחד, פרטים על מעצרו של **שלום כהן,** ראש מערכת העולם הזה, ועל החיפוש במערכת. אריה אבנרי היה בטוח שזוהי מתיחת אחד באפריל, לא טיפל בסיפור ... הפתעה מרובה גרם השבוע לחברי קיבוץ תל־יוסף בעמק יזרעאל הפסנתרן **עמירם ריגאי.** הוא הפסיק את הופעתו בפני חברי הקיבוץ באמצע הרסטיאל, הודיע כי הוא הולך להאזין לראדיו, לתוכנית שהקליט יום קודם לכן. כאשר התמרמרו חברי הקיבוץ על כך, התריס בפניהם ריגאי: „מה יש? בכל העולם שומעים אותי כעת, תלכו גם אתם לשמוע״ ... חוש התמצאות מקורי גילתה השבוע השחקנית **גילה אל־מגור.** גילה נמצאת, עם כל צוות ההסרטה של הסרט הצרפתי, תנו לי עשרה אנשים מיואשים, בשדה־בוקר. כשהגיע ראש הממשלה, דויד בן־גוריון, לבלות את חופשת הפסח בקיבוץ, נסגר המשק למבקרים ורק למכוניות צוות משתתפי הסרט ניתן אישור כניסה. כשעברה המכונית בוקר אחד ליד צריפו של הזקן, קראה גילה לעבר שומרי־הצריף: „דרישת שלום לדויד.״ השומרים הופתעו, קראו אחריה: „ממי?״ „מפנחס!״ השיבה להם גילה ... שני חברי כנסת של תנועת החרות זכו לאחרונה להנצחה על־גבי ציונורות. שני הח״כים הם **שמו־אל מרילין,** ח״כ חרות בכנסת הראשונה, וח״כ **יעקוב מרידור,** אשר שמו תיהם הונצחו דוקא על־גבי הצנורות הפלאסטיים של מיפעל מפלסים, בקיבוץ השומר הצעיר מרחביה. הקיבוץ הוציא לשוק צינור מרלין (שחור) וצינור מרידור (למעבדות וניקוז) ... התקדמות מיקצועית חלה במעמדו של הסופר **יגאל מוסינזון,** השוהה בניו־יורק. יגאל העובד למחייתו, מזה חצי שנה, בטייחות, עלה לטייח מהקומה השלושים של הבניין בו הוא עובד לקומה ה־31. בערבים ממשיך יגאל בעבודתו הספרותית, כותב את יומנו של יהודה איש־קריות. מבקרים שקראו את התחלת כתב־היד, ציינו כי זהו הספר הטוב ביותר אשר כתב עד כה.

★ ★ ★

הראש והעיר

עתונאי תל־אביב הוזמנו השבוע למסיבת־עתונאים עם הזמרת הכושית **אלה פיצ׳גראלד.** המסיבה נקבעה במלון שרתון לשעה 12 בצהרים. עד שעה אחת ורבע לא הופיעה למסיבה הזמרת הכושית, כבדת הגוף. הסביר זאת אמרגנה: „כרגע מסביר־לי שקשה לאלה לקום לפני השעה אחת.״ העיר על כך העתונאי **נתן דונביץ:** „גוף כמו שלה באמת קשה להרים״ ... **שייקה אופיר,** שחזר לביקור בארץ ועומד לערוך מספר הופעות פאנטומימה בפני הקהל, החודה השבוע: „אף פעם לא ידעתי את לוח הכפל, וגם כיום איני יודע אותו. אבל ללמוד מחזה בארבעה ימים — אני יודע״ ... במסיבת־רעים הביע הבמאי **פיטר פריי** ספיקות, אם כדאי לו לנסוע לפסטיבאל הסרטים בקאן יחד עם סרטו איי לייק מייק, שייצג את ישראל בפסטיבאל. אמר פריי: „שם מעוניינים רק בעירום וב.ב.״ השיבה לו אשתו, השחקנית בתיה לאנצט: „וב. ל. (ראשי התיבות של שמה) לא מעניין?״ ... כאשר הציגו בפני המשורר **אברהם שלונסקי** את ראש עירית אילת, **יוסף לוי,** אמר שלונסקי: „אה, זהו האיש שיש לו יותר ראש מאשר עיר״ ... השחיין המהיר ושחקן כדורמים הדרום־אפריקאי, **אוברי קפלן,** עומד להגיע בימים הקרובים לישראל. חלומו הגדול של אוברי הוא להופיע במדי נבחרת כדור־המים של ישראל נגד נבחרת ארצו החזקה. עד אז יצטרך לטפל בלהקה גדולה של נערות המתעתדות לצוד אותו, אחרי שחברתו הישראלית הקודמת, הדוגמנית **סוניה מיל,** נישאה לאמריקאי וירדה מהארץ ... כתמימה עד מאוד התגלתה השבוע קריינית קול־ישראל, **חנה בן־אריי.** חנה, שהשתתפה בטקס הנחת אבן הפינה למיתקן זרחין באילת, בתור קריינית, עברה בין האישים שהיו צריכים לחתום על מגילת־היסוד והחתימה אותם. כשסיימה, כבר הצטופפו המוזמנים סביב אבן־הפינה. חנה נטלה את המגילה ורצה עימה אל הבור, כדי שיספיקו להטמינה מתחת לאבן־הפינה. אלא שבדרך עצר אותה דובר משרד הפיתוח, **ז׳אקו פרחי,** לקח מידיה את המגילה והחביאה במקום סתר. רק אז למדה חנה־לה שאין מטמינים מגילות באבן־פינה.

★ ★ ★

בדיחת השבוע

סיפר **דויד קאר,** נשיא חברת פייר־בנקס ויימני, השותפת למשרד הפיתוח בהקמת מיתקן זרחין: „למוזיאון־דרכים באמריקה הגיעה מכונית־משא. אולם הנהג לא עצר ליד הקיוסק, אלא טפח במקל על פח המכונית, וקרא לעבר המוכרת: „מהר, מהר, סנדביץ׳!״ הוא עשה סיבוב במכוניתו, סביב למזנון, לקח את הסרייך שהגישה לו המוכרת. בסיבוב נוסף, הוסיף לדפוק ברעש גדול על מכוניתו וצעק: „מהר, מהר, בירה!״ שוב עשה סיבוב ונטל את הבירה, כשהוא דופק על פח מכוניתו. אמרה לו המוכרת: „זה שאתה ממהר, אני מבינה, אבל למה אתה צריך לדפוק במכוניתך כל הזמן?״ הסביר האיש: „המכונה שלי סוחבת רק ארבעה טון. יש לי מיטען של חמישה טון ציפורים. אני מרעיש כדי להחזיק חלק מהציפורים באחיר.״

זמרת פיצג׳ראלד ואמרגן גראנט

על הגובה, במישקל **גראלד.**

פסוקי השבוע

● **ראש הממשלה, דויד בן־גוריון,** ביובל ההסתדרות החקלאית: „אני אולי אהיה עוד פועל חקלאי.״

● **הנ״ל,** בראיון עתונאי: „גורלו של האיש אייכמן באמת לא חשוב כלל, בעניין זה חשוב החזיון.״

● **שר־הדואר, בנימין מינץ:** „אייכמן איננו דוחה שבת, וכל משפט אייכמן כולו אינו שוה חילולה של שבת אחת.״

● **יוסף אלמוגי,** מזכיר מפא״י בכנס־בחירות פנימי: „יהיה זה הישג גדול למפא״י אם תרד במקצת בבחירות.״

● **הד״ר הרצל רוזנבלום,** עורך ידיעות־אחרונות, בהתיחסו למלשינים בפני מס ההכנסה: „אפילו מס ההכנסה — המדינה מותרת עליו, כשצריך לגבותו מפרוצה.״

● **יוסף נחמיאס,** המפקח הכללי של משטרת ישראל: „יש חשש שמתפתח אצלנו דור צעיר של עבריינים מיקצועיים.״